

Representantforslag nr. 129

(2007–2008)

fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal,
May-Helen Molvær Grimstad og Ingebrigt S. Sørfohn

Dokument nr. 8:129 (2007–2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal, May-Helen Molvær Grimstad og Ingebrigt S. Sørfohn om helhetlig gjennomgang av avfallspolitikken og bedring av rammebetingelsene for miljøvennlig avfallshåndtering i Norge

Til Stortinget

BAKGRUNN

Om lag 2,5 pst. av de samlede norske klimagassutslippene stammer fra avfallsdeponier. Hovedårsaken er deponering av biologisk nedbrytbart materiale som gjennom råtning og nedbrytning danner klimagassen metan. Metan er 21 ganger mer effektiv enn CO₂ som drivhusgass.

I klimaforliket ble et bredt flertall på Stortinget enige om at det skal innføres et forbud mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall. Et slikt forbud har vært under planlegging hos Statens Forurensningstilsyn (SFT), og et forslag til forbud ble sendt ut på offentlig høring i juli 2007. Regjeringen har nylig signalisert at de planlegger å iverksette deponiforbudet fra og med juli 2009.

Innføring av et deponiforbud for biologisk nedbrytbart avfall vil kunne bidra til å redusere utslippene av klimagasser og andre miljøskadelige stoffer fra deponier betydelig. Ifølge SFTs konsekvensvurdering forventes mengden nedbrytbart avfall som deponeres å være 620 000 tonn lavere i 2011 ved deponiforbud, enn ved dagens virkemidler. Utslippsberegningene viser at dette vil medføre en nedgang i klimagassene fra deponi med 32 pst. i 2016 sammenliknet med dagens utslipp av metan.

Den samlede klimaeffekten av et deponiforbud avhenger imidlertid av hvorvidt en greier å nyttiggjø-

re seg energien i biologisk nedbrytbart avfall. Avfallsbasert energi inngår i hovedsak i naturens eget kretsløp og regnes for å være CO₂-nøytral. Biologisk nedbrytbart avfall kan benyttes til produksjon av bi drivstoff, fjernvarme eller elektrisitet, som igjen kan benyttes til erstatning for olje eller andre fossile energibærere. Ifølge beregninger gjort av Østfoldforskning kastes det nok mat i Norge til å lage biogass som kan forsyne oss med 5 pst. av alt drivstoff som trengs til transportformål.

Ifølge SFT vil et deponiforbud medføre behov for utvidelse av alternativ behandlingsskapasitet for biologisk nedbrytbart avfall med om lag 800 000 tonn avfall per år. Bransjeorganisasjonen AvfallNorges oversikt over kjente og planlagte anlegg for biologisk behandling og energiutnyttelse av restavfall viser at kapasiteten på langt nær vil dekke behovet for alternativ behandling etter innføring av deponiforbudet. Resultatet kan bli storstilt eksport av blandet kommunalt avfall til våre naboland. Sverige og Danmark mottar allerede i dag store mengder avfall til energiutnyttelse fra Norge. Dagens rammebetingelser for avfallsbehandling med energiutnyttelse er ikke konkurransedyktige for å sikre en tilstrekkelig kapasitet i Norge.

Forslagsstillerne mener at et deponiforbud, i tillegg til å redusere metanutslippene fra deponier, bør utnyttes til å dra i gang en storstilt satsing på avfallsbasert energiproduksjon i Norge. Deponiforbudet bør bli en utløsende faktor for utvidelse av kapasiteten for energiutnyttelse, utsortering, biologisk behandling og materialgjenvinning av avfall i Norge. Da trengs det mer konkurransedyktige rammebetingelser på en rekke områder. Avfallspolitikken er knyttet tett opp til andre politikkområder, og tilrettelegging for en mer miljøvennlig avfallshåndtering krever derfor er tett samarbeid over departementsgrensene og god dialog med avfallsbransjen.

Forslagsstillerne mener det er behov for å foreta en helhetlig gjennomgang av norsk avfallspolitikk i lys av klimautfordringene og deponiforbudet gjennom en offentlig utredning. Det må etableres konkurransedyktige rammebetingelser for avfallsbehandling med energiutnyttelse (avfallsforbrennings- og biogassanlegg) med tilhørende energiproduksjon og energileveranse i Norge. Det bør også foretas en kritisk gjennomgang av dagens avgiftsregime. Det bør foretas en vurdering av enerett for behandling av avfall som et virkemiddel for å bygge opp nødvendig behandlingskapasitet i Norge, og en vurdering av kvoteregulering eller eksportforbud for blandet kommunalt avfall. Økt bruk av produsentansvar innenfor nye bransjer og produktgrupper bør også vurderes.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av norsk avfallspolitikk i lys av kli-

mautfordringene, og fremme sak for Stortinget med forslag til forbedring av rammebetingelsene for miljøvennlig avfallshåndtering. Saken bør blant annet inneholde:

- forslag til forbedring av rammebetingelsene for kildesortering, materialgjenvinning, energiutnyttelse og biologisk behandling (biogass)
- tiltak for økt utbygging av infrastruktur for industrivarmer/fjernvarme
- en kritisk gjennomgang av dagens avgiftsregime med forslag til omlegging av sluttbehandlingsavgiften i tråd med klimapolitiske målsettinger
- forslag til utvidet bruk av produsentansvar, spesielt innen håndtering av farlig avfall
- vurdering av enerett for behandling av avfall som et virkemiddel for å bygge opp nødvendig behandlingskapasitet i Norge
- vurdering av kvoteregulering eller eksportforbud for blandet kommunalt avfall

Saken fremmes for Stortinget i god tid før deponiforbudet for biologisk nedbrytbart avfall trer i kraft i juli 2009.

Oslo, 12. juni 2008